

EPR anders beheren: praktijkervaringen professionals met Ruffix

‘Als test stak ik mijn blote hand in een behandeld nest – ik hield er nog geen kriebeltje aan over’

Vanaf dit jaar brengt Ruffix een professionele en een particuliere lijn voor eikenprocessierups-bestrijding op de markt. Het afgelopen jaar is Ruffix al door meerdere professionals toegepast. Dit vakblad vraagt hen naar hun ervaringen.

Auteur: Karlijn Raats

Van Huigenbosch Plaagdierbeheersing

Dick van Huigenbosch werd ongediertebeheerser na 22 jaar bij de gemeente Rijssen-Holten te hebben gewerkt. Zijn bedrijf is feitelijk een uit de hand gelopen hobby. Hoewel ongediertebestrijding niet altijd zonder chemie is uit te voeren, gelooft Van Huigenbosch in een zo veel mogelijk chemievrije en duurzame wereld. ‘Ik geloof in plaagdierbeheersing: ik blijf weg van de gedachte dat er zoveel mogelijk plaagdieren gedood moeten worden, maar zorg er wel voor dat dieren geen overlast voor mensen veroorzaken. Bij de eikenprocessierups is dat precies eender; ze zorgen voor overlast, maar kunnen het beste zo selectief en milieuvriendelijk mogelijk onschadelijk worden gemaakt. Na een cursus rupsbestrijding bij Praktijkcentrum Bomen in Apeldoorn heb ik gezocht naar een biologisch middel om mijn doel invulling te geven. Wegzuigen achtte ik voor mezelf minder geschikt, omdat dat het beste uitgevoerd kan worden door een team dat werkt volgens een speciaal protocol. Deze methode lijkt me daardoor minder geschikt voor een zzp'er als ik die ook andere plagen beheersbaar maakt. Vervolgens heb ik het fixeermiddel Ruffix getest. Dat bestaat uit natuurlijke polymeren en tast de eikenprocessierupsen versneld aan, waardoor ze immobiel worden. Dat beviel goed, omdat ik het eenvoudig en effectief tussen mijn andere werkzaamheden door kan toepassen.’ Twintig klanten heeft Van Huigenbosch geholpen met Ruffix. ‘Dat zijn particuliere klanten die wat ruimer wonen en eikenbomen langs hun terras of oprijlaan hebben staan’, legt hij uit. ‘Dit segment klanten is begaan met de natuur. Bij hen hang ik ook mezenkastjes op. Daarbij leg ik wel uit dat de paar mezen die daarin komen de totale plaagdruk niet kunnen beheersen.’

Toepassing

Met een lange lans met vlakstraler en een lagedrukspuit brengt Van Huigenbosch Ruffix

aan, gehuld in een beschermend pak. Vanaf de grond reikt hij tot 5 m hoogte; als het hoger moet, werkt hij met een kleine hoogwerker. 'Het moet gedaan worden met een vlakstraler; een holle kegel werkt niet. Als ik de vlakstraler helemaal indraai, ontstaat er een rechte straal vooruit. Elke keer als ik hem een kwartslag draai, wordt de straal wat breder. Omdat Ruffix een plakkerig middel is, moet je de spuit geregeld even goed schoonspoelen. Ik neem altijd meerdere nozzles mee, zodat ik in één gang door kan werken. Ik spuit de Ruffix eerst over het nest heen. Daarmee fixeer ik alles aan de buitenkant van het nest, inclusief de brandharen. Dan is het gevaar voor mij als beheerser geweken. Daarna prik ik een gaatje boven in het nest en laat ik het vollopen. Ik spuit de Ruffix redelijk royaal. Doordat de rupsen door elkaar heen gaan lopen, wordt het nest nog sneller een grote kleverige bal.'

Test

De producent van Ruffix claimt dat het middel de eiwitten in de brandharen afbreekt, waardoor ze onschadelijk gemaakt worden. Van Huigenbosch, die in het verleden meermaals fikse huiduitslag ondervond van brandharen en dus geenszins immuun is, wilde dat testen. Hij stak twee weken na een nestbehandeling zijn blote hand in het betreffende nest en trok het los, om de werking van Ruffix te controleren. 'Daar heb ik niets aan overgehouden, nog geen kriebeltje. Voor mij een teken dat door Ruffix het gevaar van de brandharenwerking verdwijnt. Het nest dat ik uit elkaar trok, was helemaal

verkleefd. In de loop van het jaar heb ik de behandelde nesten gemonitord. Ze drogen geleidelijk aan op tot een soort plak en waaien of vallen soms van de boom af. In tegenstelling tot onbehandelde nesten die uit de boom vallen, zijn deze totaal niet meer schadelijk.'

Nevenschade

Dit was niet de enige test die Van Huigenbosch deed. Hij legde een aantal behandelde nesten bij elkaar op een voederbak in zijn tuin, onder mezenkasten, met wildcamera's erboven. Van Huigenbosch, die tevens vogelaar is, vertelt: 'Vogels eten alleen levendige rupsen die er goed uitzien; het zijn geen aaseters. Mezen kijken wel naar dode rupsen, maar eten ze niet op. Ik wist dat de meeste vogels geen aaseters zijn, maar deze bevestiging was wel belangrijk voor mij. Bij de eikenprocessierupsbeheersing hang ik ook veel mezenkasten op, in combinatie met de nestbehandeling met Ruffix. Je wilt de eikenprocessierups niet beheersen met een middel dat vogels doodt.'

Andere nevenschade is volgens Van Huigenbosch goed in te perken. 'Je behandelt normaliter alleen het nest. Er is sprake van nevenschade als er bijvoorbeeld toevallig een rups van een andere vlindersoort bij het nest zit. Nevenschade is bij plaagdierbeheersing nooit voor 100 procent uit te sluiten, maar we proberen die wel zo klein mogelijk te houden.'

ABL Boomverzorging & Transport

Ook Henk Abbink van ABL Boomverzorging & Transport uit Ede, werkzaam voor overheden en

Ivo de Groot, directeur van Wolterinck BV, laat weten dat Wolterinck sinds kort een speciale spuitnozzle heeft voor de Ruffix-methode. 'Met deze nozzle kunnen we in het nest spuiten en vervolgens draaien we de nozzle, zodat die het nest aan de buitenkant oppervlakkig kan fixeren. Zodra wij deze uitgebreid hebben getest, zullen wij hem introduceren voor de professionele markt.'

Abbink: 'Met Ruffix durf ik mijn medewerkers dit werk wel te laten doen'

Henk Abbink

ABL Boomverzorging & Transport

Van Huigenbosch: 'Nevenschade is nooit voor 100 procent uit te sluiten, maar we proberen die wel zo klein mogelijk te houden'

Dick van Huigenbosch

Ongediertebeheerder

semioverheden, heeft al eens Ruffix toegepast. 'We zijn nooit actief geweest in de eikenprocessierupsbeheersing', legt Abbink uit, 'omdat het werk gezondheidsrisico's met zich meebrengt en wij veel waarde hechten aan de gezondheid van onze medewerkers, ook op de lange termijn. Pas de laatste tijd voeren we op dit gebied wel eens kleine opdrachten uit, maar ik zal mijn personeel er nooit op grote schaal voor inzetten. Aanvankelijk waren mijn klanten wat sceptisch; ze dachten aan het zoveelste alternatief voor eikenprocessierupsbeheersing. We hebben Ruffix toegepast op enkele recreatieparken van Landal en Droomparken en in eikenlanen op landgoed Kernhem in Ede. Verder hebben we het ingezet bij particulieren. De nesten in Ede hebben we zelf gemonitord; bij de andere nesten gebeurde dat door de opdrachtgevers.'

Toepassing

Het behandelen van de nesten met Ruffix verliep eenvoudig. 'We spotten met een lagedrukspuit met een 10-liter vat en een spuitlans van 1 meter, vanaf de grond en vanuit een hoogwerker. Als je met beleid spuit, van buiten naar binnen, worden de rupsen aan de buitenkant als eerste onschadelijk gemaakt, waardoor ze hun brandharen niet meer kunnen afschieten. Daarna spuit je het nest aan de binnenkant in met Ruffix. Dan wordt de rest van de rupsen immobiel, inclusief de brandharen.'

Effect

'De werking van Ruffix is verbazingwekkend. Toen we twee dagen later terugkwamen op het landgoed Kernhem in Ede, was alle beweging uit de nesten verdwenen. Vier weken later hebben we opnieuw gecontroleerd. We zagen toen dat kleine en middelgrote nesten volledig waren verdwenen en dat er alleen van de heel grote nesten nog wat restanten aan de boom hingen, zonder enige activiteit. In oktober gingen we voor de derde keer kijken. Toen waren ook deze restanten weg. De landgoedbeheerder vertelde dat er geen klachten van bezoekers waren geweest na de behandeling. Ook waren er geen nesten op de grond gevonden; alle nesten waren verdwenen.'

Abbink denkt dat de behandelde nesten op een gegeven moment vanzelf verdwijnen, overigens net als oude onbehandelde nesten. 'Ze worden door de natuur opgeruimd. Na behandeling met Ruffix verloopt het afbraakproces waarschijnlijk sneller.' Van Huigenbosch knikt: 'Ze verkrumelen gewoon.'

Volgens Abbink krijgen fietsers die onder eikenlanen door fietsen, vaak nog last van uitslag, ondanks het feit dat de eikenprocessienesten er worden weggezogen. 'Met wegzuigen verwijder je een heleboel, maar kennelijk dwarrelen er nog brandharen rond. Ook de werkkleding en de werkauto zitten bij deze bestrijdingsvorm onder de brandharen. Wegzuigen is al met al

ontzettend arbeidsintensief. Bij behandeling van een nest met Ruffix worden alle brandharen direct gefixeerd. Voor de zekerheid moet Ruffix altijd met beschermende kleding worden toegepast.'

Meer voordelen

Ook grotere klussen kunnen met Ruffix worden uitgevoerd, volgens Abbink. 'Het kan prima met een groter team worden toegepast. Het is veilig voor de gezondheid van het team, het werkt snel, het laat geen afval achter dat moet worden afgevoerd en verwerkt en het is goedkoper dan het wegzuigen van nesten. Met Ruffix durf ik mijn medewerkers dit werk wel te laten doen, al wordt het voor ons geen dagelijks werk.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!